NIKOLA ČELAN / SILAZAK NAD GRAD

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK
SPLIT

Hrvatsko kulturno društvo
NAPREDAK
Mihovilova širina 1
21000 SPLIT, Hrvatska

Urednik
Mladen Vuković

Knjižnica *MOST*
Knjiga broj 63

Likovno rješenje korica
Kaća Svedružić

Autor fotografije
Leo Hekman

Tisak
Redak Split

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Sveučilišna knjižnica u Splitu

UDK 821.163.42.-1

NIKOLA ČELAN
Silazak nad grad / Nikola Čelan – Split : Hrvatsko kulturno društvo Napredak, 2006. – (Knjižnica Most ; knj. 63)

ISBN 953-6541-16-5

120428065

ISBN 953-6541-16-5

NIKOLA ČELAN

SILAZAK NAD GRAD

Split, 2006.

METAMORFOZE

SJENA JESENI NA ZVONČACU

Sjena jeseni polako se vuče morem
u večernjoj crnini.
Sjena jeseni utapa borove u noći bez zvijezda.

Sjena jeseni skriva se u bjelini stijena
i probija putove kroz pregusti zrak
pa omata Mjesec hladnom izmaglicom.

Mislima lebdim nad uvalom
i slijećem na kameni put jedva dotaknut plimom.

Sjena jeseni pada na betonske blokove
i neonskim svjetlom ulične rasvjete
smiruje barke uz nasip.
Iz tog kutka neprirodne stvarnosti
zaštićeni svijet tjera sjenu jeseni,
kidajući je o metalne jarbole
udara njome o liticu.

Zemlja u grumenima.

Ispratio sam ljeto u san,
pokrio ga lažinom i šljunkom,
promatram otoke koji tonu.

LJUDI KOJE NE POZNAJEM

Želim upoznati čovjeka koji sam onda bio
jer to zasigurno nisam ja,
želim upoznati prošlost
koju sam živio i već je ne živim,
odsanjati san još jednom.

Želim se zaletjeti nanovo u život
koji je isto tako mogao biti
drugog čovjeka, možda prijatelja.

Ali tko će dati vremena
da shvatim tisuće tih ljudi
jer se jutros u mom krevetu
opet
probudio neki novi ja?

KLIJEŠTA

PRED VAMA

Sekunde, minute idu
i dok mene nema,
kakva to svjetla vežu otoke
moje i vaše?

Gdje sam ja vi ne trebate znati,
gdje sam ja vi ne možete doć.

Moja misao je kratka,
moja soba mala,
moje smrti česte
i opet gubim zrak.

Izbacujem smrad iz grudi,
ispuhujem plinove,
razbacujem mrak oko sebe,
prihvaćam i borim se,
razdijelite moje riječi
na jednake dijelove
i čekajte dok se javim
jer donosim darove.

Kao podlogu svih vaših nadanja
ispljunut ću hrpu bisera.

Evo me, do kosti ogoljen stojim tu pred vama,
evo me, samo priđi i oslovi me,
imam lijek, zatvori oči otvori usta,
vjeruj mi, dugo sam čekao ovaj dan.

USPOMENE

Vlažne i tople poput zraka
ugrijane sobe mojih starih,
stakla zamagljena parom s opranog rublja
na malom drvenom sušilu.

Vani snijeg, ovdje para...

Iznutra griju, na zraku mrznu
masivne i meke poput usana onih prvih,
najslađih.
One su oblaci u kojima prepoznajem likove,
životinje i lica,
kad uzletim nad blatnom rijekom -
slijed sličica uramljen u nevječnome
dok letim nad opipljivim i stvarnim,
dok kao dijete
iz aviona, iznad oblaka,
slike tražim ispod sebe
dolje negdje, u brdima sa šlagom.

Iznutra griju, na zraku mrznu
žarke poput pijanog pogleda
iz bliskog vremena, prošlog
gdje stojim sam, zaštićen aurom pogibeljne
Ljubavi.

Tu se pravci ukrštaju visoko gore,
u nebu bez vremena,
tu je *The Flight* uvijek zbroj svih
spoznaja,
tu sva iskustva počinju i teku i svršavaju u
Kastanedi
i njegovim kaktusima.

Uspomene prožimaju srce,
iste grudi i kob neznanja u plućima.

Uspomene u zvuku banda,
zvuku što veže kamen palače, sustipanske litice,
more,
Grad,
sveobuhvatno zelenilo, trava...

U zvuku je sjećanje i život,
on me brani od straha
od praha.

SMIJEM LI?

Nismo slobodni, nismo,
samo zaigrani slatkim darovima:
Ljubav, Dobrota i Vjera -
živicom savjesti sputani
rabimo datosti.

Grize nas Vrag ljepotom,
zavodi ispunjenjem,
slobodu gušimo čežnjom -
težimo zato, slavimo smrt!

Kao govedo veže me Višnji,
koči mi pero, kleči na duši,
smijem li pisati,
smijem disati
ovako bolno, duboko?

Hoću li i ja biti nagrađen?
Slobodan, ondje,
voljen i jak
i koja je cijena traženja lijepog,
vrline obaju krajnosti?

Prijatelji, dragi,
toliko vam toga imam za reći,
gomilu istina, još više laži,
znam, isprazno je,
al' je prekrasno.
A smijem li?

VRIJEME

Mlad sam i boli me
jer to tako treba boljeti
jer sam mlad.

Mlad sam i slab
jer trebam biti slab
jer sam mlad.

Mlad sam i malo nas je
(mene)
i ne možemo vas pokrenuti
da volite sebe i slavite
što niste sami.

Najviše što se može učiniti,
najdalje gdje se može dospjeti,
jedino što se stvarno može postići
jest zavoljeti vrijeme.

PUTOVANJA

Često odlazim
iz ovoga stvarnog domaćinstva i prisiljen
sam upoznavati druge
istine.
Često, uvijek samo na par trenutaka.

Povratak je uvijek isti,
lijep,
stvari su još uvijek tu, netaknute.

Ja se rasipam, a svijet odolijeva,
bezbroj puta me prima natrag.

I opet
samo na par trenutaka.

KOLAČ

Za jedan od svojih budućih rođendana
ispeći ću kolač.

Tijesto već dugo pripravljam:
misli sijem u brašno,
proteklo vrijeme odvajam za šećer,
razbio sam jaja o vlastitu taštinu,
u srcu će se sasvim dobro ispeći.

Na tom budućem rođendanu
(a bit će to onaj pravi, jedini
rođendan)
svaka će od vas dobiti svoj komad kolača,
drage moje.

Pojedite sve jer
poslije tog rođendana, stvarno,
više nikad neću biti gladan.

ČAMA

Upomoć, netko, požuri,
sve je mrtvo uokolo,
zvukovi su čudni, preobilni,
bole,
čujem ih u trbuhu!

Dosadno je,
ravno,
požuri,
dođi i podari život ovom platnu
što zjapi mi pred očima, nepokretno!
O, kad će već jednom ti koraci
što ih čujem pred vratima
postati tvoji?

Vapim za prvim brecajem ključa
u bravi, što maznim mi škljocanjem
otpire okove s duše
dok polusvjestan
buljim u zidove
i polako gubim svrhu i zadatak.

ODMORIŠTE

Umoran, na kraju dana,
dok zaspiva nada, znam:
I neka me jutro vraća
u pogibelj, imam san!

On, vrhunac dnevnih težnji
kad vremenu kradem "sad"
poput male smrti daje
duši vječnog duba hlad.

Tu čame ogrezle nema,
truleži smrtonosne -
tonući u jastuk gasnu
želje, misli nesnosne.

Trak svjetla pod svijest pretešku
tada šaljem s ruba sna
da sagori u tren zvijeri
što krsnu sa vrelog dna.

Siguran da dan me vreba,
novi, krcat bijesima,
zadovoljno kličem noći:
Slava tvojim krijesima!

Tako sve do konca priče
gdje prestaje kobi nit,
noć što nosi kraj balade
utjehom će zadnjom bit.

Umoran, na kraju dana
bježeći od nade, znam:
I neka me jutro vraća
u pogibelj, imam san!

IZ MOJE SUDBINE

Sukob, naizgled prizeman,
protežnome krade oblik,
osmeračka avantura
nudi se razumijevaču.

Sukob, u samoj prirodi
izbora skriven, za iznać'
si ishodište pjesniku
bijesno pitanje plasira.

Sukob, sam je sebi forma,
svrha što se bolećivo
ne crpi opkoračenjem,
nestalnom se umu vraća.

Tu se ljubavlju i bolom
hrani i pita o sebi
i evo mi reče: Bijegom
ništa se riješiti neće!

BAUCI BLJEDILA

Kad bauci bljedila našim stolom zaruže
i kad sav zrak okuže,
kad nam duše rastuže,
pogledi se ukose kad nam stolom zaruže.

Više se ne vidimo, u lica se nasele
i srca snevesele,
k'o krv noć zakisele,
grebu nas po licima kad se u njih usele.

U mukloj tišini zlobe im nabujaju
i riječi zažuljaju,
od stola nas odguraju.
Zalivene tugama zlobe im nabujaju.

Rastasmo se, tko zna kako.
Predasmo se odveć lako
misleć': Mora biti tako,
makar zlo i naopako.

Carstvom kojim smo vladali
bauci su zaigrali,
pečat svojih stopa dali,
drskoj sreći na rep stali.

Pošto su nas posvađali
netragom su svi nestali.
Zli su sinovi neznanja, knezi
nerazumijevanja.

PORUKA ZBOG ZAGREBAČKOG SUNCA

Kasno je, kasno za mišlju tribit
sakatu i dugu zimu.

Proliće vonja i prigiba se šaptu mome,
ja mu provajen prišpjegat
sve ča bi tija
da mi ovi put reče.

Gotovo je, lipa moja,
prolićen smo odvezani.

Čujen ga di ognjen pucketa, di
u šušnju zapletena
more iska
tek pinku nabubrila duša,
more iska, ma turobno odiljena
duša moja.

Lipa, jel' da čekan oni disaj
siline mu prolitnosti
ka' ćeš opet gledat di mi strili pamet
niz maestral, na obale sveta gnizda?

Oli će mi svit utopit,
sa svon zvonjavon blidunjavih žeja,
u najbližoj Savi?

ZAGREBAČKA FARSA

Proklet da sam, što tu tražim,
je li kamen kojeg snivam,
ugrađen u obris grada,
zalogaj tvrd što preživam?

Beton siv, po sivoj tvari,
nebodere u snu diže,
usamljanost grozomorna
kroz kičmu mi lijeno gmiže.

Jel' moguće, mjesto ljudi
gol sam kamen zavolio
k'o da nitko sa mnom nije
u tom kobnom gradu bio?

Tko bi rek'o da j' od svega
stvarna samo pepeljara
dok minute odbrojava
tanka žalost što tu zgara?

Izgubljen sam i na stolu,
po papiru razasutom,
ona knjiga o istini
u zidu se gubi krutom.

Kao bijednik bez prošlosti
otići ću na večeru,
opet čekat komad mesa
u redu, u onom smjeru.

Prijatelju, još mi ćemo
uživat u dobrom društvu
koje traje dokle traje
jer zamire u mekuštvu.

A kad ti se vratim, stari,
rugat ćemo se još jednom
ljubavi, toj zlobnoj varci,
našem žiću bezizglednom.

VITRAŽ

Prekriven mravima vratih se večeras
kući, pas mi je panično njušio noge.
Doslovno.

I kao u vremenima kad izlazih iz filmskog platna
očima, na maštanje sviklim, vidjeh
da previše je tjeskobe u zraku.

Tuš. Preglasan. Preklinjah ga
neka me oslobodi ljepljivog mirisa ove večeri.

Još samo par minuta me dijeliše od
odlaska u krevet,
u strahu od zvukova
strepih nad svojim osjetilima.
I tko bi mogao pomisliti da
toliko beštija živi u jednome
stanu. One bježe
kad upalim svjetlo.

Pomislih: Sad ću se povući u plahte,
zaroniti u jastuk i
pomoliti se Bogu da me sačuva od strašnih snova.

KRUŽNI TOK

Muka mi je od pisanja
i poetičnog nikotina,
boli me glava od vlastitih
pjesama i stolice na
balkonu
opuštanja.

Apsurd ostaje u ustima
i nakon što operem zube
jer i kaladont biva strven
dahom svakodnevice.

Umom
iz djela u djelo,
a kad ću osnažiti svoje tijelo
da rasterećen
agresivno potrčim
livadom?

O LJUBAVI

Napokon
skupih torbu punu zaliha,
svakojakih, krenuh tamo
gdje prije ne bih bio krenuo
ni za živu glavu.

Mogu to -
ponese me ljubav
onih oko mene.

Formalna,
deklarativna ljubav -
kaže protivnik.

E, neka je
i takva.

POJ OKA I GLASA

Ja san sinoć plati, vilo,
glasu tvome bolni danak,
svitlo ča se u te skrilo
noćas meni krati sanak.

Kad bi moga zapivati, ljubo,
po tvojemu plemenitu poju
iz mene bi isteklo sve grubo,
sve ča brigon stišće dušu moju.

Svud po meni zlato se osulo,
špjegalo mi kako noć je krasna,
blaženo mi srce kad je čulo
jednin dahon poj oka i glasa.

Ja ti prostin, djevo mila,
ure ljubavnoga jada,
pogled kojin nisi ‘tila
udostojit mene mlada.

Jerbo svaka strila o' jubavi
ča ti je iz oka izletila,
lipost ča se na drugog upravi,
sve je tuge iston ozdravila.

OSLOBOĐENJE

Možda nije uvijek jedno:
grijesi, prijetnja, otkrivenje,
zagazit ću moćno, revno,
dočekat oslobođenje.

Rekoše mi nekoć davno,
za života onog prije:
Obrni se, sve je ravno,
bez pokore spasa nije!

U srcu tad probudiše
buntovnika razmetnoga
što ratovat gnjevno mniše,
zatrt Oca bez razloga.

Kad te u slobodu dirnu
k'o ranjena rikni zvijer -
prljaju ti savjest mirnu
misleć kako znaju smjer.

Nema sreće u pravici
što je Sveti počiniše -
"Spasitelja namjesnici"
bludjet' znaju ponajviše.

Njihov bog mom sličan nije,
nit' ih isti takvim stvori:
moj vatrom pakla ne bije -
voljno čovjek u njoj gori.

A ja se svih zala grozim
i ne trebam prijetnje njine,
ravnomjerno život vozim
bez nadzora sa visine.

Dosta mi je jedan zakon,
riječ njegova koja krijepi,
oni što su došli nakon
samo gone duh da strepi.

Božji strah sad je sloboda,
jarma grijeha otpuštenje -
ta će Milost, živa voda,
podarit oslobođenje.

NAKON OBASJANJA

Po vatri Svetog Duha ispario kaos
i dvije još staze u talogu tvrdnu.
Bože, hvala ti što me tako cijeniš
i daješ mi na izbor.

Pravedno ću činiti, trenirati strpljenje -
dužnik sam ti.

Samo, toliki slijepac nisam
da me mažeš pravdom, savršenom varkom.
Podlače, budi hrabar,
pusti da sam stvorim opcije
jer nema slobode u pukom biranju.

TARANTINOVE GLAVE (iz PPPPP-a*)

Krv, smrt, smijeh,
vruće, hladno, lica
i glave što ih nose.

Opet smijeh,
opet krv,
BUM!

I nema ih više.

**Prilozi povijesnoj podlozi poeziji postmoderne*

ZABRANJENA LJUBAV

Učini se praznim, zagledaj u zid,
idi kud si krenuo,
sve si vrijeme sam
i još dok se gubiš u nezdravoj strasti
bježi, prijatelju, bježi!

Polomi si prste, onda pruži ruke,
odsijeci si šake dok još nije kasno,
otjeraj tu sjenu,
s njom ne možeš proći
i bježi odatle, bježi!

Ušuškan u gnijezdu svoga uništenja
još ponekad virnem...

A mršavi ljudi gacaju po snijegu,
preteški kaputi i smrznuta cesta,
gledam ih iz krošnji, bacam na njih lišće
kameno i suho.

KAO DA

Najljepše oči zasađene po
kutovima njegova grada,
večerašnja izmjena motiva:
pogled prati
noge žene
(one se udaljavaju),
tad dobija neodoljivu potrebu
s nekim se svađati,
a sam je sebi najbliži.

Kaže mu se:
Unutra sam,
ne smiješ.
Pratim te,
moj si.

Evo ga razapetog po poljima
suprotnih sila
što prezrivo ništе dilemu.
Manoval je, trudbenik,
krajnje deformiranoga
voljnog momenta.

Ali potrčat će, stići će on nju,
pa makar bio zasut kišom kamenja iz svoga
osobnog
sivca oblaka!

JAD

Dostojanstvo sada gubim na papiru,
samo te želim prožeti u fikciji,
slabo vozim stvarnost u posljednje vrijeme.

Nevjerojatno kako nemam značaja
u tvojoj svestranoj, zasićenoj duši...
Što li je ta naklonost od koje živim?

I ti bijeli pogledi, ponos, tvoj i moj,
dobro znaš da za mene znače rastanak,
a do toga nikako ne smije doći.

Zaboga, ne smije...

BACKLINE

Htio sam joj reći da se čuva
i zadrži sve svoje za sebe
... Možda...
Htio sam joj reći da se čuva.

Htio sam joj reći da ne trči
i bude dovijeka nedirnuta
... Kakva?
Htio sam joj reći da ne trči.

Imam li ja pravo to tražiti?
Poželim li da pripadne meni?
... Užas!
Imam li ja pravo to tražiti?

Sve je na ovome svijetu prljavo.
Prahom padne čeg' se čovjek takne
... Srcem...
Sve je na ovome svijetu prljavo.

Ne, što će mi? Ne treba mi ništa.
Sve što uzmem kroz prste mi sklizne
... Zemlji...
Ne, što će mi? Ne treba mi ništa.

Ali kosom joj šaraju zvijezde
i tolikim bistrim sjajem bliješte
... Ćutim...
Ali kosom joj šaraju zvijezde.

Uzalud.

KLIJEŠTA

Hoćeš li zaploviti sa mnom
ovim morem mogućnosti?

Krenimo što prije, za zatišja jer
tko zna što nam nose oni oblaci što vire
iza Kozjaka.

Okrenut ću se leđima
i nasumice te odabrati,
jedina moja.
Nemamo vremena, bića smo
što odlučuju
i umiru
istovremeno.

Učinimo ovu smrt posljednjom,
neka nam sloboda istinom bude,
ja ne mogu dalje ukliještena uma.
Ukloni sve druge,
stvarnom se prikaži,
teško je breme umiranja, a čovjeku je
zadato da zrije -
nestaje i nastaje.

Pomozi mi,
uđi
i reci koja si.

NOVO SVITANJE

Korijenima bunila mog umornog uma
vijaju se sličice izgorjelih šuma
što ih sam tih posljednjih godina popalih.

Gdje god da se okrenem, kud prođem nanovo,
u sjeni svih groznica shvaćam samo ovo:
Razgranate izdanke ljubavi odvalih!

I u kletvi odurnoj, po kojoj sam skrhan
(a koju sam priredih) lažima propuhan
nalazim samo noći, i noći. O svijetle.

U takvima još uvijek poput zvijeri plazim,
tvoju prisutnost njušim, za mirisom gazim,
u strahu od svitanja šutkam prve pijetle.

Oni poznaju kraj noći,
oni su polog mojoj samoći,
oni kažu: Ode ona,
željan sad kuni Feb Apolona!

I stiže sa suda kleta
drugog paklenog kruga osveta -
pijetli donesoše zoru,
neljubav tihu, beskrajnu moru.

U MOJOJ SOBI

Poput velike ribe koja proždire malu,
"ali" guta moje misli
začete kao lijepe i ispravne.

Poput uši koja se hvata za riblju krljušt,
"možda" se pripilo za moj um,
prlja ga i usrkuje.

Je li itko od vas vidio u vodi mrtvu ribu,
uginulu prirodnom smrću?

I je li itko bio u mojoj sobi,
maloj?
Sam.

TINDERSTICKS POSLIJE PONOĆI

Kasno u noći
(ili rano ujutru)
budni
Stuart i ja.

Ja sjedim,
lutam,
on pjeva:
She's gone
and it's quiet now.

Tiho.
Kasno.
Pospano i tiho.

Glas
sve dublji,
glazba usporava, sve jače
šumi, sve je manje ima.

Tek puno kasnije primijetim
da su baterije pri kraju,
da Stuart mumlja,
zavija
i zvuci zamiru.

Gutam svoju tabletu
i liježem.

18. VI. 1h 30min

xxx

Eto, toliko košta
trenutačni prekid vjere u ljubav -
nešto traganja za srodnim dušama,
nešto indiferentnosti
i nešto antidepresiva.
Trenuci su to blaženog svejednila.

A je li ono na dnu svjetlost ili strepnja?

Vidjet ću s prvim zrakama sunca, ujutro
kad mi nove darove udijeli vrlina strpljenja,
jedina istina što mi preostaje.

TIHO MUŠKARAC

Kako je ugodno osjetiti
tvoju glavu na
mojim prsima.

Mučno je ljetno poslijepodne,
(Argentina-Jamajka 1:0, Jamajka nemotivirana),
vani je svijet poslije "Titanica",
a ovdje ugoda tihe muškosti.

Neškodljiv je duhanski dim,
topla je sluz oko mojih glasnica
kojima ti šapućem nježne riječi.

Grije tvoja kosa,
zlatno krzno na mom stomaku.

Osmišljen dan i sunce iza zavjese
uvjeravaju me
da si ipak tu, kraj mene,
iako znaju da nas slijedeći susret
tek u još jednoj
novoj neizvjesnosti veže.

INSPIRIRANI POKUŠAJ IMITACIJE BAROKNE LIRIKE S DVOSTRUKIM AKROSTIHOM*

Tebi nek je vječno znamenje i hvala
Veneri kad sjaj udahnu, o Svetosti!
Ti blažena budi jer duhu si dala
oćutiti silu sve njene kreposti.

Iznad noćnog neba, roj zvijezda što grije,
nadvila se tama te svilene kose
i edenska ruža niti jedna nije
bijela kao pùt joj sa jutarnje rose.

A oči, pogledom koji maglu para,
bistrinom što gore, zasljepljuju mi um,
Amorovom kletvom misao izgara
dok grudima trsi se ljubavnički šum.

Nevina ljepoto, tebi se klanjaju
versi Laurini, Slatkog stila pjesme,
moje pero vode, u Vječnom čekaju
da i tvoje ime kraj njihovih bljesne.

Ako udes tvojih čari me izbavi
il' gar zaborava pokrije me samo,
ovim perom, kartom, kunem se, ljubavi:
Pamtit ću te uvijek, Arkadova damo.

** Akrostih se nalazi u početnim slovima prvih stihova strofa, te početnim slovima trećih stihova strofa. Akrostih je na talijanskom jeziku.*

WILLIAM ORBIT U BOŽIĆNOJ NOĆI

Ogive miriše na tvoje suze,
ali to su suze svetice
koja se kroz njih čisti
za radost spasenja
nas oboje.

Tvoje ti oči ne pripadaju,
one su plavetnilo ljubavi
koja je u nama
i u kojoj smo
u mojoj sobi.

Iskon ti igra u očima,
raduje pomisao na ono
u što ćemo se oboje vratiti
jednog dana.

Tako gledam svoju dušu,
šarenu u širom otvorenom oku
dok pjesma ne završi.

JA MOGU SVAKAKO

Bezukusan je balon sobe
kad svega nestane
osim čekanja.

Što si rekla zadnjim riječima?
Hoćeš li uistinu doći?

Ja mogu svakako,
hoćeš li se javiti?
Predalek je sutrašnji život,
sjećam se onoga što mu je samo poezija ostala,
grči se u kopanju po mrtvom
tkivu prošlosti.

Ne mogu svakako,
zaštićen od boli,
bezukusan je balon sobe
kad svega nestane.

Ja mogu svakako.

Ali treba mi ono što sam kod tebe odbacio,
prijo, treba mi ona ljubav,
hoćeš li je dati?
Možeš li, tako iz daljine,
izdati naređenje glazbi
da te oživi, sada?

Čuješ li me ti uopće?
Nećeš me valjda sad ostaviti?
Pristajem na još puta,
vjerujem u ono što se desilo,
zašto mi ne čitaš misli?
Može li biti mira bez strepnje
ili je ovo to što sam odabrao?
Zašto ne vidim dalje u vremenu?
Znači li to da te gubim?
Ima li popravka
nakon što odabereš da možeš svakako?
Bezukusan je balon sobe,
kako zaspati?

JEB'O POVIJEST

Jeb'o povijest.
Jeb'o moral.
U trenutku dok nova zbirka nastaje
samo je ljubav bitna,
negdje u njoj moraš biti ti.

Ne pokreći lavinu pa se povlači,
nadoći će mi novo naručje.
Pričekaj, lijepo je ovako
u beskonačnom predahu,
ta, na tome smo radili,
mukotrpno, ovu jesen.

Čeka li me pjesnička ludara
i ima li od ovoga iskupljenja?
A tako mi je lijepo,
znam i tebi je,
'ajmo u ono što jako ne voliš,
u *happyend*.
Ne daj mi da vjerujem sebi,
svemu lošem što izranja
i ne voli taj grad više nego što treba.

Ja sam vjernik ove sobe,
oprostite mi svi na tome,
svojoj boli vjerujem,
a ti,
ostat ćeš u njoj, zarobljena
onom slikom kraj uzglavlja.

Stalo je vrijeme
pred sam kraj tisućljeća.

IGRA ISTINE

Igra istine
postaje snažna
ovu večer,
hvala ti što si je omogućila.
Ipak je život igra na sigurnu kartu,
a zahvalnost je vrlina,
vrlina je ljubav,
a ljubav si ti.

Riječima sam priučen
već odavna,
riječi se vraćam
uvijek i hvala
na svemu, na toplini, na životu,
na ovom kraju,
pred spavanje.

Sunce, jezgro očišćena, kako bih nosio
ovaj križ da te nema?
Kako bih te gledao da Boga ne vidim
i kako bih živio da ne znam da si tu,
usnula možda, ali ne i otišla?

Uvijek je lijepo naći te ponovno.

SNAGA PORAZA

xxx

Oživimo naše muze.
Uzmimo ih
neka nas prate
na putu pobožanstvljenja umjetnosti.

Uzmimo ih,
prijatelju,
žive, u vječnosti
ih uzmimo
da nas prate
na putu božanstvenosti muzike.

One su tu,
u kućama,
svojim domovima,
u našem gradu.
Uzmimo ih
da nas prate
kroz trnje i šiprag
na putu do Boga
i natrag.

Zato ih uzmimo,
prijatelju,
muze, naše muze
što su nas pratile
na putu ovamo.

Ostavile su nas za tren,
ali se vraćaju,
uvijek
da nam kažu da su žive,
da nas prate,
stalno, uvijek,
da su s nama,
da su naše
i ničije više,
da nas čekaju u nebu
i spuštaju se da nas sjete
da su tu,
da su naše
muze
zauvijek.

NEŠTO ŠTO NE POSTOJI

Onda ću ti sanjati obraz.
Tvoj me obraz
nije prevario,
nije zgriješio,
nije me ostavio.

Negdje u Teslinoj,
rumen od zime,
grije me,
iako hladan.

STOL DALEKA

Danas ti nudim lijevu polovicu sebe,
opran sam i počešljan,
zaslužujem li taj pogled?

Pogledaj, pa tek sam ti pogled dalek.

Pločice na podu put su do tvog srca
za sad je tako, premalo,
ponudi mi više,
nikad nisam vidio takvo lice.

Jedva ti znam ime...
Zvat ću te nervoznim trzajem noge,
udarcem nosom o zid što ga između nas
podiže tvoja nevinost.

Zvat ću te jedva stol daleka,
moja divna, maloljetna.

LAMENTO

A što se njih, žena, tiče
istina je, zanimaju me k'o sam crni đavo,
danas sam jednu zamolio:
Daj, molim te, nemoj više...

Jer ja sam njima postao kao duh
nedovoljno rastegnut za jednu pravu,
a neobrijan i neinteresantan...

Pokušat ću promijeniti frizuru
i vratiti se u osamdesete,
ne želim ih više gledati gdje hodaju, prelijepe...

FETIŠ

Kako jedan korzet
ne može zaboljeti,
povrijediti.

Crni, na tijelu
lutke iz izloga.

Predalek živome,
crni korzet
na rupe.

MORATI POGINUTI

Taj koji je od nas još poljubi
morat će poginuti -
rekoh neprijatelju, zlici
jer ova je ljubav ipak premala za dvojicu,
preuska za nade što je polažemo u nju.

Ali ni dvije pokvarenosti ne mogu zajedno,
teško mogu dulje od tek nekog vremena.
Strah me da ću još ikada postupiti loše,
postupiti zlo.

Jer, učinim li tako, jedna će od njih dvije
morati poginuti.

TREĆA

Jednu voliš, drugu žališ, treću ljubiš,
a sve sa sigurne udaljenosti.
Ovaj pir ljepote lijep je i dugo traje već.

OBOJANA PJESMA

Uživam u sjeni potonulog sunca,
u nevinosti Antike
i povratku izgubljenog grada,
moga raja, jednog davnog ljeta,
sreće što se oduvijek rasprostire
preko svakog dna.

Mogao bih spavati sa čitavim svijetom
i leći sa svakom ženom smeđih očiju
u kojima sam neku večer, draga, opet prepoznao
sebe.

ZMIJE

Grij te zazva 'spod ponistre
i na prvi balun frenta
zmijske ti se oči bistre,
škivaješ tragon kurenta.

Zmija probudi poskoka
i već eno me u bušku,
siva krljušt di me toka,
zem'ja struže put mi mušku.

Otrovu ni prava lika,
rogu navr' tužne face,
prokletinji šta san čika,
na nos sebi je inkarta.

Ali ti si sad tek štrika
na koži iz koje san se
poslin jada duga vika
uz uzdisaj, draga, škarta.

Pobigla si u dubine
duha ženskog, škureg mora,
ja od tebe u planine
gristi živalj sivih gora.

Morska zmijo, podla ribo,
brodicama dna što kršiš
ti nećeš miritat sidro
dok sve tunje ne pomrsiš.

Takve su užance zmijske -
guja voli igrat sama,
misto topla nidra iske
igru ludu sa sjenama.

ŠPIJUN ZVAN IGLA

Vidiš li osudu u mojim očima
gledajuć' me tako,
što bi mi još poželjela reći
na jezeru, u ratu i
samo u ratu
jer ljubavi nema?

"Rat se sveo na nas dvoje."
"Učinio sam što sam morao."
A sad me sve boli
i prije no što se mrtav sručim
ne traži u mojim očima nevjericu,
već samo prezir iz njih upamti,
gledaj u njima osudu
jer živjet ćeš prokleta
s kopiletom kljastoga
što sam ga zbog tebe poštedio.

Ćuti ponos nedosegnutog,
pakleni te zveket zbog nas vazda pratio,
a snaga poraza uvijek neka tinja
kroz plamen Svastike
u grešnom ti srcu
i kurvinjskoj duši.

HRVATSKA

Od svega što su mi rekli
pamtim kao najsmješnije
da se ova zemlja zove Hrvatska.

Svetkovina krvi,
zavjet umiranja,
smrt u poštanskom sandučiću
za moju zemlju – Hrvatsku!

Patnici duha bez konačna mira,
pjesme bez osmjeha,
škola bez nirvane
moja su domovina.

Pijanstvo u noći,
seks u hvarskom polju,
naslada pod crnom planinom
i nasilje po povratku.

A onda san
uz poznato tijelo,
al′ to nije važno već...

POKRET

Dan, taj prvi dan,
ti ljudi praznih pogleda,
sram, taj sramni dan
nije im bio dovoljan.

Prah, pješčani sat i voda tek proključala.

Dan, prokleti plan
visokih, nijemih ratnika,
san, po noći dan,
rubovi horizonata.

I više nitko ne misli na nas,
ne gleda u nas.

Strah, još samo strah
u sjeni starih koliba,
zrak, posljednji dah
i traka sna na očima.

Daj mu samo čas
za pokret prstom
i nema nas.

SAN IZ SKLONIŠTA

Ovo je san kojeg sanjam
uvijek iznova,
uvijek kad se vraćam iz svijeta
tebi u krilo.

Probudi me,
otrijezni me
od snova opasnih.

Probudi me,
izvedi me
još jednom.

Jer sutra ponovno na vatru idemo.

I svaki dan sve je manje nas,
sve je manje ljudi iz podruma,
svaki se od nas u vlazi utapa,
svi smo samo plijen sna iz skloništa.

Zato ugrij me, diši uz mene
kad budu zazidali prozore,
natkrili se, zaštiti me
kad upere mlaz svjetla u mene.

SMJETI

Evo kako guši i ubija nepovrat:
Dopusti mi da ti, prije nego odeš,
u znak konačnog poraza
spustim glavu u krilo.

Zastrašujuće nepromijenjen,
tek otet od bitka,
suobličen vampiru,
opredijeljen za poraz
još nisam siguran
živjeti ili umrijeti?

Živjeti,
ne hoću li htjeti
nego je li mi dopušteno,
hoću li moći
i smjeti?

NASILNI BUDDHA

Tko će me vratiti u tijelo,
želim prekinuti ovo lutanje prazninom?
Vratite me natrag u prolazno tijelo,
želim prolaziti prolaznošću i proći ostrašćen!

Nazirem drugo tijelo koje stvarima vraća smisao,
želi li ono hoditi kraj mene
koji sam prestao ostavljati traga?

Tko će ubiti Buddhu u meni?

Vrati me, ljubavi, vrati me, zaboga,
u prolazno tijelo!

Pogrešno odabrani ciljevi
i amorfna čežnja za ispunjenim životom.

STONOGI KOJU NISAM UBIO

Mala stonogo,
želio bih da te nisam
ozlijedio.

Tako, u napadu straha
za sebe sama
da mi ne uđeš u uho
i ne nagrizeš bubnjić
i dalje, do mozga i
tko zna dokle još.

Zatvorit ću vrata za tobom,
idi, daleko, što dalje od ove sobe
da te ljudsko oko više ne nađe
i ljudska ruka ne dohvati.

Idi svojim prijateljima
kukcima
i virusima
i svemu onome što je tu
da nas zastraši
i ubije.

Uistinu, sve ono što se činilo nevinim
okaljano je i razboljeno,
svaki je pogled prijekoran
i svi su ljudi postali demonima.

Mala stonogo, ne dovodi me više u napast
da te ubijem
iz straha za sebe sama,
svojim prekrasnim
ponosnim hodom
otiđi odavde,
napusti ovo tužno skladište
otamnjene bjeline
i mrtvih ideala.

Ne kažem da sam prevaren,
sam sebe sam, očito, varao
sve vrijeme.

Trčao, na sebi svojstven način,
istrčao
do straha i samoće,
eto sam i tebe, prijatelja
osakatio, ubio
zbog straha
za sebe sama,
tebe, susjeda, sustanara,
kukca,
jedinog što me razumije.

I pas je postao premudar
i prelukav, pronicav
da bih mu
u trenutku nepažnje
ušićario trunku naklonosti.

Mušice me ne slušaju,
dvije sam već morao ubiti, muholovkom,
zaboga, bile su nepristojne,
a lijepo sam im rekao da mogu tu ostati
ako će me pustiti da na miru spavam.

Možda je grijeh ubiti mušicu.

Obećavam ti, stonogo, da više neću zamahivati
za tobom, ali preklinjem te:
Drži se podalje
od ovog stratišta uspomena.

U ovoj tuzi ne trebam partnera,
ni u nesreći prijatelja,
a nikako tako nevinog
poput tebe, stonogo.

DOKTOR ZA KUKCE

Želim namjestiti slomljeno ticalo
letećem stvoru u mojoj sobi.

Vidio sam kako se i kukac oporavlja neko vrijeme
nakon što sam ga nokautirao
(iz straha za sebe, naravno), ali lako ti je
sa slabim se razračunati jer i ti ćeš jednog dana
bespomoćno uzdignuti kliješta račja
prema peti koja te gazi.

KRAJ PUTA

Da će tako izgledati,
da će biti tako jasan,
bistar, skori i konkretan,
nemilosrdan, neumoljiv,
da će trebati umrijeti
da bi se živjelo,
da ću toliko smrti i boli
ostaviti za sobom
i iznad svega
da se nije moglo drugačije.

ZAZIV

Nedosegnuta ljepoto,
svijetli i dalje, molim te
jer te volim.

Želim da ih sve rasplineš
u orgazmu čistoće
koju ti ostavljam kao zavjet
ovoj ljubavi
što je neću ponijeti sobom.

Nju im ostavljam
za sjeme onoga što tek treba doći,
što će zalijevati njihovi zažareni pogledi
puni ljubavi, zahvalnosti, prijateljstva,
iskrenosti i razumijevanja,
tim neokaljanim sretnicima,
djeci Božjoj.

BUDALI ZALJUBLJENOJ

Dosadne pjesme, tebi, budalo zaljubljena.

Neka ti.

VITRAŽ II

Na mene se opet 'vata paperje i mahovina,
donit ću vam kilo zlata iz duševnih udolina.
Mater će mi iskasapit kilo mesa u zlatara,
a stari će prajca napit na kraj file o' maškara.

Ćaća mi je izronija do dekagram bistre vode,
a mater će past o' smija pa će smrti u pohode.
Morbideca dušu grije, a zdila se smije pasu,
sloboda sad nek umije facijalnu mi grimasu.

BEZ LJUBAVI

Lijepo je
što si naš rastanak
zalila sa samo nekoliko suza
da zauvijek bliješte
u onoj zimskoj noći
kad se sudbina spustila
na orošenu travu Jaruna.

Što si me ispratila, hrabro
i puna povjerenja
jer sad sam tek shvatio
da su svi moji uspjesi
tek karmička namještaljka
što bez ljubavi ginu
na stratištu vremena,
na stratištu ničega.

RAVNODUŠNOM BOGU

Tko će prije, tko će prije?
Tko će prije propasti,
kemijom il' umom zgažen,
tko će prije otpasti?

Tko je slavan, tko je velik,
što je uzrok kreposti,
mahnitost il' Božja slava,
onostrane prednosti?

Što je vrijedno propadanja,
ideal il' manifest?
Bitak sam je, razlog strahu,
objavljen kroz Dobru Vijest.

Svi sad nude po metodu
za paćenju stat na kraj,
a iz svake smrt nas vreba
krojeć' uvijek bolji raj.

Tko je budan, tko još spava,
svete da upitamo?
I po čijim domovima,
tih velikih, rintamo?

Što činit kad kaos magli
unutarnje radosti,
možda stvarno Nietzsche nosi
disaj nove mladosti?

Na kraju k'o na početku
riječ nam samo ostaje,
riječ Božanska i riječ ljudska
dar stvarnosti postaje.

Znam da samo pjesmom mogu
crnog kneza nadvladat
i propasti, makar slavno,
hram istine svoje zdat.

I još samo danak strahu
isplatit ću nestankom
pera k'o života duše,
ah, predivnim prestankom.

Talogom čuvstava prošlih
još zaore bolno "ja",
tko će prije, tko će prije?
Ravnodušni Bog to zna.

ODGOVORAN

Ja sam kemijski orijentirano tijelo,
moju dušu vode sredstva za smirenje,
ne znam nijanse, vidim samo crno-bijelo,
a iza očnih kugli sve se priprema za vrenje.

I sva moja znanja
protiv samih sebe stalno se okreću,
a moja hrabrost sve je manja,
al' još imam snage
sam da kažem: Neću!

Daj mi točku s koje treba da krenem,
nema pomoći izvan sebe i svojih snaga
jer, pored svega,
ja sam odgovoran.

KOŽA BIJELA OD KOSTI POD KOŽOM

NEIMAŠTINA

Očaj je zimi
kad ulice su prazne.

Očaj je ljeti
kad je puno ljudi.

Očaj je u bolu
i u praznoj duši,
očaj je kad nemamo o čemu
pričati.

Očaj je u sobi, tvojoj sobi
kad preležali smo dan
i kad napustim tu sobu
da očaj prestane

Očaj je daleko i blizu tebi.

Očaj je kad si među svima sam.

Očaj je kad je isto
jesi li uz mene
ili te nema.

Štipaljke na mašini za veš
i rublje za pranje,
poslije tuširanja brišem noge
ručnikom
i mislim: Sav je taj očaj
zbog neimaštine.

MILOST

Dopusti mi da ti služim.

Grudi su tvoje milost
za mene,
a pogled
tvoj je ljubav što sipa
bez tvog znanja
i bez želje.

Reći ću ti
da si moja
i da mi pripadaš, sva,
u bjelini i bolu,
da želim tvoje lice, grudi,
milujući te
prigrlit ću tvoj hir
i ispit ti čežnju s obraza.

Pred tobom ću klečati, čitav život,
ne dopustivši ničem' da uđe
između tvoje ljepote i mene.

Voljet ću te stalno
i nepresušno
bez tuge,
ti moj si mir
i sreća,
ljubavi predavna
i uvijek živa.
Dok te moja ljubav oplakuje
u valovima
sva prebijela rasteš, naga,
u ritualu buđenja
izvijaš se, a tvoja leđa
igraju samo pred mojim okom.

Za taj ulazak trebat će puno topline-
mirisni buket ljekovite trave
i nježnost u potocima, za neko vrijeme
potpuno nepokretna.

Za neko vrijeme i bez tvoje volje,
ali što je volja uopće?
Prema toj slasti samo nepostojani
zrak što rasplinjuje se pod prstima.

Za tu igru, harmoniju pokreta i mekoću kosti
kože bijele od kosti pod kožom i
njegovane nevinosti nesvikle na ugriz,
sjena moje prilike što nad nju se
nadvija,
samo malo boli da na bol te sjeti
jer te od svijeta štitim samo ja?

Za snove o onome što jesi, što daješ ljepotu
i kad me opet vidiš znaj da stalno volim
i da ću ti zauvijek plaćati taj dug?

Znaj da si za mene uvijek naga, prekriženih nogu,
poput cvijeta lotosa rasteš iz plahti
natopljena ljubavlju.

ZASTAJKIVANJE

Čini se da ti je svega dosta, ali
ovdje smo ostali samo nas dvoje.

Izgledam sebi kao prva postaja
na tvom putu u svijet,
pustit ću te da odeš
samo ako mi dokažeš
da nisi sama
i da nisi usamljena.

Ne znaš li da je tvoja samodovoljnost
kavez za srca mnogih
prije i poslije mene?

Kao da sam ja zaslužan,
kao da sam kriv što je sve baš
tako moralo biti,
što smo sami u ovom gradu,
najljepši par iz roda ubojica
kad je već zločin tu što postojimo.

Spajanje je uvijek razdvajanje i uvijek
nekoga nesvjesnog boli.

Koliko smrti u mojoj ulici,
pod mojim nogama kad njom si danas prošla -
ne misli da si i za to manje odgovorna.

Ljubav je uvijek nedostižna kao što je i smrt
neminovna, izvan nas
i naše slobode.

KRAJICA S METALNIN CVITON

Krajica s metalnin cviton
neće mi dat gušta,
krajica
s metalnin cviton
ispod kapaka.

Jahačica crnih pastuha
ča zabije mamuze u sapi
neće dat gušta
Neposlušnome.

Ža mi je ča ova slobodna duša
ne more se dat,
od pijanstva ni se dala isprve,
razbisnila je krajicu.

Jerbo krajica ne trpi izazove,
a mogla mi je bit
Najdraža.

I forca mojeg pogleda
odbila se tada od metalnog cvita
prin vengo je krajica
pogled izmaknula.

Otada slipo gradon vatan krajicu,
ali me ona ne more vidit
od metalnog cvita.

DOK NE IZREKNEŠ KAZNU

Ne, ništa se neće dogoditi
osim što će moje čelo ostati raspolovljeno
metalnom pločom.

Neću moći dalje dok porota ne učini špalir
i pusti me iz memljive sudnice
na sunce tvoga lica.

NEDORASTAO DO TOG POLJUPCA

Sjetiš li me se bar onda
kad te udari?

Sjetiš li se da sam te pozvao na smijeh,
sjetiš li se upita na Vidilici dok sam uzalud s tobom
čekao Kristov silazak
nad grad?

Sjetiš li se kako sam ti pogledom
crtao rubove usana, ljubavi moja,
ljepoto nadzemaljska?

Postaješ li svjesna sebe tada
kad te udari?
Shvaćaš li da je koža s tvog lica
skrut mliječna mlijeka što se hladi
u orošenoj čaši kojom mliječim nepce
pred spavanje?

Kako bismo se samo smijali,
a onda bismo krenuli lagano
zajedno, u tišini.

GOTSKA

Taoci ljepote,
plačemo za onim
što ostavljamo zemlji.

Pamtit ćemo ono
što je namijenjeno zaboravu,
hodajući tiho
svijetlom carstvu
družimo se s mrakom.

Ljubav koje je sve manje
sve jače za nama vapi
smrzavajući se u stranicu
slikovnice prošlosti.

Nebitni ikome naši sjajni tragovi
nestaju za nama,
a mi im se molećivo utječemo
sa svakim novim porazom.

I mi gledamo put svjetla
koje nam izmiče
sa svakim novim korakom.

USPAVANKA

Neću se ženit, nikad,
pustite me da smrdim
sebi, u svojoj sobi.

Volim se zatvoriti,
prigrliti ludilo,
bol i strah,
sakriti ih od svih
i ponijeti do tamo
gdje nema nikoga.

BAŠ TO (TVOJA STRANA KREVETA)

Baš tu
gdje si nekad ležala
ostala je bol u prsima.

Tu, na mojoj strani kreveta,
bol u prsima.

To u što nikad nisi vjerovala,
to što nikad nisam znao prenijeti,
to što sam mogao vidjeti
s tvog prozora
dok nisam shvaćao
što je to što voliš
i dok sam dozivao
ono što u tebi volim
da ti se napokon objavi,
to me gonilo da se vratim
na moju stranu kreveta,
baš tu, do zida
na koji si me pritiskala
jer nisam znao razumjeti
to što voliš, što me mrziš
što me gnječiš, u snu guraš,
opet mrziš, u snu spavaš,
napuštaš me i ostavljaš me sama.

Baš tu sam i ostao sâm
kao što sam sâm i danas.

Što je bez duše to baš nitko neće
i što je bez srca prazno je u bolu,
praznom bolu
tvoje strane kreveta.

PREBLIZU SMRTI

Ovo je ljubav što me dovodi preblizu smrti,
ljubav početka i ljubav kraja
to što si sakrila pod suknjom sinoć.

Zbog čega me ubija sve što bi me trebalo veseliti?

Zašto je sve o tebi crno
kao što je crna haljina na tebi
i crna čizma koju sam dotakao?

Dotakao, gospodo, crnu sam čizmu moje ljubavi.

Zbog čega je beznačajna ova ljubav
i tako je malo vjere u nju
u sviju?
Zbog čega te moram nositi, poput križa,
najljepša varko?
Zbog čega bar malo ne zaigra u tebi
bitak Božji?

ANA

Ana se zove, Ana
joj je ime.

Druga je strana
moje ljubavi.

Jer dok bespomoćno lebdim
u orbiti moga anđela
Ana me prati poput sunca-mjeseca.

Ana je Dobro i pogledom
mi krši mrenu oko duše,
iskonsko je svjetlo u njoj raspaljeno.

Anu volim i volio bih
da me ona odvede u Raj.

PROKLETNICI U SVIJETU TIŠINE

Riječ je o misliocima,
katkad je tišina oko njih tolika
da se pitam čuje li ih i Gospodin.

Ako ih čuje, zašto je onda samoća
oko njih tolika da se pitam
je li im i Gospodin društvo.

Katkad se pitam zašto je prevara
oko njih tolika da se pitam
zašto prevara i zašto smrt.

ZAGONETKA

Djevojka bez imena
prerano se udala,
nije me poželjela,
dragome se vratila.

Društvo me otjeralo,
u tuđi grad bacilo,
od nje me odvojilo
i od sebe gurnulo.

Bez druga sam ostao,
dušu svoju prodao,
za par noći rasuo
što dotad sam stekao.

Prošao sam pakao,
pa stao na vidjelo
jer puno sam plakao,
al' se više smijao.

I u mraku teatra
njeno lice zasjalo
kao da je čekalo,
ali iznenađeno.

I opet je bježala
i opet se sklanjala,
ali, mislim, tako je
ona uvijek voljela.

Od mene je bježala
kao da se bojala,
kao da je vidjela
rupu u mojim prsima.

Al' oduvijek znao sam
da je gora od mene,
za razliku od mene
ona nema ni ime.

BEZIMENA

Jer ono što koristiš
da zaštitiš tijelo
ne može biti tek krpa
na tebi, već se imenom svojim
zaogrni.

Jer munje sijevaju
u mojoj fantaziji
gdje si posve nemoćna
i na prsima prekrižene ruke
tek druga su slika,
lijevo ili desno
od stola u podrumskim prostorijama
crkve, gdje ja nad tobom
nisam blud.

Ne progovaraš, ne ispuštaš zvuka,
ne osjećaš ništa jer sveto si tijelo,
poznaješ me prije mene
jer u meni vidiš sebe.

Ušao sam onog trenutka kad si ime svoje
zaboravila.

TUGA ZA TOBOM, ANA

Znaš li kako izgleda Raj za mene?
On je disko-klub
u kojemu plešeš, nasmijana,
uz moju glazbu.

Sinoć sam se zaljubio u tvoju sestru, voleći tebe,
izgovarala je jedno slovo kako ga ti
nikad ne izgovaraš
(mislim da je bilo slovo *s*).
Tvoja sestra ima crvenu kosu kakvu ti nikad nećeš
imati,
ti si plavuša, Ana, *real blonde*, to znači:
neprocjenjivo.

Zločesta si, ne želiš
svoje vrijeme provoditi sa mnom,
tako mi mračiš i gorčiš ove noći,
ne daš mi napustiti taj tmasti krtičnjak.

Plitke su ambicije za biti obožavanom
i čine te ružnom,
ne želim biti riječ kojom se svađaš sa svojima
i ispravljaš njihove pogreške
(ponekad me podsjećaš na *DELETE* s tipkovnice).

Ipak mi tvoja bedra znače mnogo, kažu mi
da si ono poželjno što se skriva kad se priljube,
da si u dubini ipak sram, da si
u sredini ipak izvor.

I vidim da su ti usne tanke od stiskanja,
a grudi opuštene od zamora, da su ti oči
širom otvorene od nevjerice, da plavetnilo
njihovo zatvara ponor praznoj duši.
Zašto su te izdubli iznutra?

Ništa nije lijepo u mraku, a svjetlo je jako u ljubavi,
zašto moraš patiti kao ja?

Koga voliš, malena?

IZRAEL

Izrael, buđenje u kraju od betona,
veliki zvuk udara o zidove hotela,
ne znam jesu li bombe ili što.

Izrael, tvoje lijepo lice i uvojci od žice,
odlazak u mrak s osmjehom podneva
i je li ikada bilo bolnije?

Izrael, da, još te volim, zbog te srži ljeta,
zbog tog daška mediteranskog vjetra
što mi nosi Izrael u djetinjstvo.

Predan praznini gledam tvoje tijelo,
tvoje lice, sunce,
trebalo je biti moje,
osvijetliti moj put.

IRENA

Nisan ti bija dorasta,
a to ti nisan zbog daljine,
nedorečen
i nikad tu u pravo vrime.

Misli koje si dilila sa mnom
još lipšom činile su te,
dodire primala, poljupce odbijala si šaptom,
na ljubav navuka san te!

Tužno je to šta si se udala,
pred nosom mi, a iza leđa dogodi se sve.
Odveli su te dok si spavala,
mislin na tebe i plašin se.

PISMA IZ GROBNICE

THE BEST OF...

Zašto mislim da me *Hunting High And Low* čini boljim čovjekom nego što to zapravo jesam? Da me Harkettov glas čini bližim tebi? Meital, znaš li da mi se životom provlače same krivulje, otkad sam pomislio da te nije briga za mene?

Move To Memphis, *I'll Fly For You*, želio sam preseliti k tebi u Izrael, letio bih do tebe. I u smrt. Dok razmišljam o tebi život mi poprima smisao, postajem ponosan. Dok si odlazila one večeri, znao sam: *I Can't Stand Losing You*. Ne mogu podnijeti izgubiti te.

The Best Of A-Ha, *I have lost my way, I've been losing you*, znaš to, pisao sam ti to, znaš ono: *Please, now, talk to me, tell me things I could find helpful. How can I stop now? Is there nothing I can do?*. Odgovorila si na to, shvatio sam tada kako ti ljubav godi. Zašto si mi odgovarala samo na komplimente? Zašto si me odjebala, na kraju, znam da bih ti se svidio, zašto dopuštaš da mislim kako vjeruješ da sam neozbiljan? Rekla si da ćeš doći ovamo za praznike, čudno mi je bilo kad si rekla da ćeš povesti i obitelj, zašto mi nisi htjela pričati o svojoj sestri, rekla si samo da je u vojsci, zašto ti je internetska veza tako spora? Zašto puca baš kad pomislim da smo postali prijatelji, baš onda kad postane lijepo? Takvo zlo može proizvesti samo netko treći, bez obzira koliko neočekivan sam za tebe bio. Na koncu, ti si mene nazvala. Nisi morala. Zar misliš da sam naivan? Mislite li uistinu svi da tu žive samo primitivni maloumnici? Vjeruj mi da ti mogu biti dobar, barem toliko koliko sam ti *attractive* ili je i to netko treći stao između nas? Ne želim to ni promisliti.

Pomislim ponekad kako je ono neverbalno što se događa među ljudima istinsko poprište krvave borbe. Mislim kako je krajnje nepristojno odbiti ženu koja ti se nudi, a mislim i kako je upravo to ono što je meni i najzanimljivije. Bože, koliko je prekrasnih žena širi-

lo njedra preda mnom, tko zna koliko sam boli i uvreda uputio na toj razini i koliko je ova bol i praznina koju odbijam razumjeti u stvari posljedica toga.

Eh, *cold has a voice, it talks to me... old man feels the cold, oh, baby, don't, 'cause I've been told...* Meital, jednaka si mi kao kamen u Jeruzalemu, kao vrt uza zidine grada. *Stay on these roads*, zašto nisi razumjela, *we shall meet, I know, my love, I know*?

Tko zna koliko su sve bitke koje sam lakomisleno predao uzrok tome što sad nisam s tobom. Da, sjećam se kad me u životu karma prevarila, kad je radost prestala biti razlog trpljenju, a kad je, neposredno prije toga, čežnja služila spoznaji i završavala u ekstazi. Tek kad sam tebe vidio, shvatio sam da nisam spreman pomiriti se s vječnom usamljenošću. I s celibatom: htio bih ovdje pisati o tvojoj putenosti, moja židovska kraljice, gospodarice moga srca. U kakvu se to svetu knjigu može umotati tvoja ljepota? Iz koje to svjetske religije neće proviriti tvoji uvojci otamnjelog bakra i iz koje nevinosti ne strše te grudi, pa ipak sve to u tebi stanuje: čitavo breme Izraela, kolijevka Irana, Mojsije i Magdalena, prasak oružja i plodovi iz zemlje.

Pjesma rastanka: *I don't want another friend*, sjećam se očiju male Azijatkinje dok sam odlazio. *I don't want to cry again*, njoj sam rekao da smo prijatelji, nanio joj bol prije no što je istinsku bol vjerojatno i spoznala. Jednom će se sjetiti visokog Europljanina koji je zaposjeo njezine misli, uvukao se u njezinu potrebu da izgleda zapadnjački i zapleo joj se u brižno održavane, izdajničke mladenačke šiške. Ti i ja nismo bili ni to: nisi željela da budemo prijatelji. *Manhattan Skyline* – znaš li da je Split, baš poput Manhattana, poluotok? Ma, briga tebe, za Split i, možda, za Manhattan.

Stvarno, možda si vezana. Ne znam to, nikad vjerojatno neću ni znati. U pjesmi on, odlazeći, u novinama promatra oris neba što dodiruje Manhattan. To je njegova realnost: crno-bijela slika, u novi-

nama koje će već sutra biti jučerašnje. Slika je to života na mrtvom papiru, slika ove godine u mom životu.

Da ne bi bilo zabune – tajvansku djevojčicu nisam ni dotaknuo, iako sam je tih dana mnogo puta poželio. Zamišljao sam je kraj sebe u prekratkom krevetu hotelske sobe u Bat Yamu, a zatim i sebe među visokim betonskim blokovima kuća u Taipeiu. Bilo je lijepo, ali ne tako kao u mislima na tebe. Baš tako: nikad nije bilo misli s tobom, ni o tebi – samo misao na tebe. Kako je i moglo biti drugačije?

E, krivulje... U životu razmišljam samo o novcu. Drugo mi i ne preostaje nakon što sam tebe potisnuo duboko, moja neostvarena ljubavi, moja do kraja neotkrivena ljepotice. *Hunting High And Low*. Krivulje. Zarada bez jasne svrhe i cilja. Znam da k tebi neću odletjeti.

Ali zašto sam i ljeto potisnuo? Mislim da je bilo divno. Bio sam toliko sâm, na suncu, nevjerojatno koliko usamljenost zna biti fantastična, koliku iluziju mira znade stvoriti. Meital, tražio sam te po plažama. I našao sam te: jedna je djevojka gotovo isto toliko lijepa kao ti, ali nije, ova je mlađa, živi u mome gradu. Iako se na prvi pogled čini podjednako nedostupnom, mislim da je uveliko još uvijek dijete. Poželio sam je kaparati, uzeti je odmah i imati je uza se za čitavo vrijeme njezinog odrastanja. Shvatio sam, naravno, to ne bi bilo pošteno, vjerojatno bih opet stalno mislio na tebe.

LATE NIGHT BLUES

Dub, *Drum 'n' bass*. Razdire me jedan grozan san. San o gubitku. Premda je s početka veze, obukao se u tragičnu viziju kraja: sve je tu, tvoja soba i ti i tvoja majka. Plačući ulazim u tvoju sobu, tvoja je majka ljuta, tebe nema. Izgubio sam te negdje. Soba i stan su baš onakvi kakvi su bili kad sam onda, prvi put, krenuo uzbrdo, putovao k tebi, napustio svakodnevicu i logiku tijeka stvari koja mi bijaše dodijeljena. Sjećam se kolodvora, čekanja tramvaja ujutro, najranije, ljetne izmaglice grada što se budi iz kontinentalne noći. Put k tebi, tvome kvartu, ulici, kako sam te volio, a kako te slabo poznavao. Ti si ležala, nešto bolesna, legao sam kraj tebe, preležao dva dana, volio te, ti si voljela mene. Pričali smo. Nitko nam nije smetao, osim tvoje majke povremeno, nikoga nije bilo eonima daleko. Bili smo sami u izmaglici vremena, tvog stana i grada u kojemu nikoga nisam imao osim tebe.

Sad je, osim sjećanja, (u izmaglici) ostao san o patnji, strahu i užasu. Nitko mi ne može pomoći, nitko nam ne može pomoći. Dolaziš kući, ne prepoznaješ me, ja urlam, molim, tebe, tvoju majku, dozivam sebe u tebi, volim te, a ti mene ne voliš. Umirem u tebi, u snu (i opet ga potiskujem). Ostaje *drum 'n' bass*. I grad. U snu. U stvarnosti tek jedan napušteni put, put sreće, most preko ništavila s kojeg sam skočio s tobom. Dušo, zašto si me ispustila?

Kolodvor 1 – punina, jasnoća, ljeto, bistrina, sigurnost, sve, prijatelji, korisni savjeti, zubobolja, popravak zuba i prestanak boli, trajekt, otoci, more, ispravan smjer. Kolodvor 2 – (između je teži put, obrnuti smjer, naopako od onoga što treba) ti me čekaš, od kolodvora pa još malo dalje, između izmaglica, svuda, dok me ne primiš u svoj blagoslovljeni zagrljaj. Svijetliš, svijetliš mi put, ljubavi, čekaš me. Izvjesnost na kraju puta kroz izmaglicu, ponovno sam rođen. I

prije rođenja: ti si ideja, tu trebam biti. Postajem Bog, sada stvaram svoju realnost, sâm. Mogu što hoću, mogu gdje hoću. Sve je podjednako ispravno.

Onaj kolodvor 1 bio je djetinjstvo koje sam napustio. Morao sam ga napustiti. Zašto je sve onda trebalo biti tako bolno?

PARAFRAZE 19. 6. 1998. 2:00 h

Gotov sam, nema mi spasa. Ne mogu čitati, ne mogu pisati... Gledam sebe kakav sam bio u prošlosti. Bez interesa, uostalom. (*J. Prevert*)

Čovjek živi za svoju iluziju. A kad se ona raspline nastupa vječna tuga. (*Sofoklo*)

Ne radujem se životu. Ne radujem se ni smrti. Mirno iščekujem istek svog roka... (*nešto budističko*)

Je li ovo smrt? Bože, pomozi mi. Previše usamljen.

SONETI

DALEKO

Dok misli se krase po zidima tvojim
udišem te, grade, k'o da sam kod kuće,
prelistavam slike, spomene još vruće,
daleko od ognja znane vatre gorim.

Prikupljam djeliće sebe što posijah
ulicama drevnim i kutima skritim,
pričaju mi lica među kućama zbitim
što ih tad nemarom naivno zatirah.

Radujem se, Splite, susretu skorome,
ka pučini silnoj pogledu onome
i k'o druga živog brigom te zaklinjem:

Onu što zbog mene sjetno tobom kroči
svom njenom vjernošću u zvonik zatoči
pustiv samo mene do nje da se vinem.

JEDNA VELIKA SMRT

Pročitavši pjesme, svoje, sebi sličnih,
pritom se sjetivši onih što sam prije
cijenio snažnima, kriknuh: Zanos nije
to što viri ispod odmaka bezličnih!

I strese me užas: Zar i to skrovište
mog nestalnog duha srušit će se, dakle?
Razigrane ruke kaosa izmakle
kladu što podupre hrpu za ognjište.

To vrijeme donese i usud priredi
propast neposrednom, laž na riječi sjedi,
svemu stvorenome trajnost zarezuje.

U godištu mome umre poezija,
na šapat svedena k'o sušanj se svija,
u ognju se kvrčeć' lijes ljudskosti kuje.

MEĐIMURSKA IDILA

Saživljen sa varkom koju tren uzgaja,
ljepotom što nudi i već je odnosi,
ćutio sam noćas kako žar pokosi
vibratornu travu livade bez kraja.

Žena je predivna u zvuku skrivena
što miluje dušu, nenađenost niječe,
živa pest doline sva čula opeče
kad plane u pjesmi, srećom zalivena.

I progledah sluhom: zelena divota!
Kad priđe mi ala iz mrskog nakota
što ispljuvkom točke na kraj sveg' se drči.

Uze mi nagradu nakon teškog dana,
u dosadu stopi melem ljutih rana,
stazu međimursku željezom zakrči.

MISAO O TEBI

Iz te grozne sobe što mi duh pomuti
budućnost me goni, nova strast se rađa,
a spoznaja sebe, za nov bitak mlađa
tebi, draga, hrli jer tu život sluti.

A ti nisi slika iznjedrena sanjom,
misao o tebi sjajna je istina,
temeljima trese vrhunskih vrlina,
sve zablude ništi iskrenošću krajnjom.

Ta nevina blagost, izgubljena davno,
djetinje nemarna, nekad bliska, slavno
po suhom koritu opet hoće plovit'.

Okove zbacujem i savjesti lance
i olakšan hitam kroz uzane klance
najvišu ideju o tebi ulovit'.

NOTTURNO

Sinoć sam adute poznao po zvuku:
preferans, cigare, vlaga ljetnog zraka,
sigurnost tišine, divnog polumraka,
nas tri prijatelja otvorili ruku.

Trojica igrača s četvrtim u špilu
vojevali bitku naprotiv sistemu,
zgusnuli smo vrijeme, vedri, sve u svemu,
različitih dobi, u svečanom stilu.

Našali se koji karti dušu dade,
feleru po kojem svaki od nas pade
i najboljeg ovdje skrše hude boje.

U partiji dugoj priznah da zamara
mogućnost što svaka novi svijet otvara,
previše mi takvih teške misli kroje.

SONET

Plamteći tvoj lik mi željne zjene škropi
gradeći se svakim prizorom iz svijeta,
svih životnih boja na licu paleta
oči, kosu, pùt u opor miris stopi.

Simbol predalekog, najžešći mi nagon,
doseći se ne daš prijetećoj strasti,
nedirnut si predmet, vrelo sve mi slasti,
likuješ bez riječi kršeć' gordi Zakon.

U ključaloj noći začudnim si plesom
sve mi stamenosti, tim putenim krijesom,
raspaljenom dušom, u vatru povela.

Što se voljom čuva i savješću brani,
nevinosti sila zvukom dok se hrani
vještičjom je moći sve na ništa svela.

SUSTIPANSKI PENJAČ

Oprezno, al' hrabro stupivši nad more,
u ljubavno bliskom odnosu sa stijenom
(još britke mu palce vali škrope pjenom)
on priprema pohod, pogledava gore.

Ljubomorna plavet prema njemu seže,
stropovi mu brane naslutiti stazu,
ideju on ipak gaji o prolazu,
na prst krut se vlači što ga za hvat veže.

Dok iskre napora stijena nagrađuje,
svaki smjeli korak duplo produžuje,
sluša, penjač novo pitanje postavlja.

Kad zapita kako - već njim dolje hita,
od njega još veće upornosti pita,
tako mu se silom stamenosti javlja.

UZ PJESNIKOVU SLIKU

Vide mi se vrata prilaza vječnosti,
kada plahim krilom ponese me slava,
u podnevnom suncu ukaže se glava
Ujevića, meštra prebolne kreposti.

I zaiskri pogled i tko da me vidi
pred aurom takvom zapanjen bi stao
da bi kob tekućeg dana nasukao
na varljivoj sjeni, na Tinovoj hridi.

I pripadnem njemu kol'ko pusti vrijeme,
u zlato se slije naše mrko breme
prije no što želje u svijet me ne vrate.

Ubrzo se licem smrt ponovo sluti,
zidom moje sobe odraz blijede puti,
sneni pjesnikov glas Gorgone isprate.

BILJEŠKA O PISCU

Nikola Čelan rođen je 21. 2. 1978. godine u Beogradu, u svibnju iste godine dolazi u Split, gdje 1996. završava I. Jezičnu gimnaziju „Natko Nodilo".

Na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu upisuje studij novinarstva. Iste godine pokreće „Reful", fanzin nove idejne opcije, u kojemu objavljuje vlastitu poeziju i prozu te tekstove ostalih mladih literata sa splitskog područja

1999. pokreće amatersku kazališnu skupinu ODrON i s njom postavlja i izvodi vlastiti (farsični) dramski tekst „Baš – beton i stupovi društva". U suradnji sa splitskim HNK-om predstava je do 2002. obišla šest europskih zemalja, predstavljala Hrvatsku na međunarodnom kazališnom festivalu „BIG Torino" 2000. godine, festivalu „Susjedni glasovi" u Sofiji, igrala na četiri Splitska ljeta uzastopno te postala jedna od najgledanijih predstava HNK Split u tom razdoblju. Također je „Baš – beton", pod redateljskom palicom Ivice Buljana, prva hrvatska predstava koja je gostovala u Crnoj Gori u poratnom razdoblju, u podgoričkom Narodnom Pozorištu 2001. godine.

2000. s ODrON-om snima humoristični program, prikazivan na Danima hrvatskog filma u Zagrebu te na HRT-u i lokalnim televizijskim postajama u Splitu.

2000.-2001. redovni je kolumnist *Slobodne Dalmacije* s područja popularne kulture i sociologije kulture kroz kolumnu „Stari splitski spazam". Gašenjem kolumne u svibnju 2001. zaključuje dugogodišnju novinarsku karijeru glazbenog kritičara, recenzenta, publicista i dopisnika velikog broja dnevnih listova i časopisa poput *Heroine Nove*, *Vjesnika*, *Večernjeg lista*, *Glasa Slavonije* i drugih.

2002. diplomira novinarstvo na FPZ-u, posvećuje se glazbenom djelovanju u dalmatinskoj klapi *Iskon*, raznim pop i rock skupinama te drugim vokalnim tijelima. Također radi kao D.J. u lokalnim klubovima u Splitu.

KAZALO

METAMORFOZE
SJENA JESENI NA ZVONČACU 7
LJUDI KOJE NE POZNAJEM 8

KLIJEŠTA
PRED VAMA 11
USPOMENE 12
SMIJEM LI? 14
VRIJEME 15
PUTOVANJA 16
KOLAČ 17
ČAMA 18
ODMORIŠTE 19
IZ MOJE SUDBINE 20
BAUCI BLJEDILA 21
PORUKA ZBOG ZAGREBAČKOG SUNCA 22
ZAGREBAČKA FARSA 23
VITRAŽ 24
KRUŽNI TOK 25
O LJUBAVI 26
POJ OKA I GLASA 27
OSLOBOĐENJE 28
NAKON OBASJANJA 30
TARANTINOVE GLAVE (iz PPPPP-a) 31
ZABRANJENA LJUBAV 32
KAO DA 33
JAD 34
BACKLINE 35
KLIJEŠTA 36
NOVO SVITANJE 37
U MOJOJ SOBI 38
TINDERSTICKS POSLIJE PONOĆI 39
xxx 40
TIHO MUŠKARAC 41
INSPIRIRANI POKUŠAJ IMITACIJE BAROKNE LIRIKE S DVOSTRUKIM AKROSTIHOM 42

WILLIAM ORBIT U BOŽIĆNOJ NOĆI ... 43
JA MOGU SVAKAKO ... 44
JEB'O POVIJEST ... 45
IGRA ISTINE ... 46

SNAGA PORAZA
xxx ... 49
NEŠTO ŠTO NE POSTOJI ... 51
STOL DALEKA ... 52
LAMENTO ... 53
FETIŠ ... 54
MORATI POGINUTI ... 55
TREĆA ... 56
OBOJANA PJESMA ... 57
ZMIJE ... 58
ŠPIJUN ZVAN IGLA ... 59
HRVATSKA ... 60
POKRET ... 61
SAN IZ SKLONIŠTA ... 62
SMJETI ... 63
NASILNI BUDDHA ... 64
STONOGI KOJU NISAM UBIO ... 65
DOKTOR ZA KUKCE ... 68
KRAJ PUTA ... 69
ZAZIV ... 70
BUDALI ZALJUBLJENOJ ... 71
VITRAŽ II ... 72
BEZ LJUBAVI ... 73
RAVNODUŠNOM BOGU ... 74
ODGOVORAN ... 76

KOŽA BIJELA OD KOSTI POD KOŽOM
NEIMAŠTINA ... 79
MILOST ... 80
ZASTAJKIVANJE ... 83
KRAJICA S METALNIN CVITON ... 84
DOK NE IZREKNEŠ KAZNU ... 85
NEDORASTAO DO TOG POLJUPCA ... 86
GOTSKA ... 87

USPAVANKA ... 88
BAŠ TO (TVOJA STRANA KREVETA) ... 89
PREBLIZU SMRTI ... 90
ANA ... 91
PROKLETNICI U SVIJETU TIŠINE ... 92
ZAGONETKA ... 93
BEZIMENA ... 94
TUGA ZA TOBOM, ANA ... 95
IZRAEL ... 96
IRENA ... 97

PISMA IZ GROBNICE
THE BEST OF... ... 101
LATE NIGHT BLUES ... 104
PARAFRAZE 19. 6. 1998. 2:00 h ... 106

SONETI
DALEKO ... 109
JEDNA VELIKA SMRT ... 110
MEĐIMURSKA IDILA ... 111
MISAO O TEBI ... 112
NOTTURNO ... 113
SONET ... 114
SUSTIPANSKI PENJAČ ... 115
UZ PJESNIKOVU SLIKU ... 116

Bilješka o piscu ... 117